

آموزش داربوکا

جلد اول

شایان ریاحی

VOLUME 1

DARBUKA
METHOD

SHAYAN RIYAHİ

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

عنوان کتاب:	آموزش داربوکا
مؤلف:	شایان ریاحی
نت نگاری:	حسام شاهسون، فرناز نوروز
صفحه آرای:	سیاوش میرزایی مهر
طراح جلد:	حورا بهرامی
نوبت چاپ:	دهم ۱۴۰۳
شابم:	۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۶۵۰-۶-۰۰
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
قیمت:	

سرشناسه	:	ریاحی، شایان، ۱۳۶۵- Riyahi, Shayan
عنوان و نام پدیدآور	:	داربوکا/شایان ریاحی.
مشخصات نشر	:	تهران: آوای بریط، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۸ص: مصور، پارتیسون: ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابم	:	۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۶۵۰-۶-۰۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	Darabukka
موضوع	:	داربوکا -- تمرین و آموزش
موضوع	:	Darabuka -- Studies and exercises
موضوع	:	سازهای ضربی -- روش‌های نوازندگی
موضوع	:	Percussion instruments -- Methods -- Self instruction
رده بندی کنگره	:	MTV۲۵
رده بندی دیویی	:	۷۸۹/۶۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۹۶۹۴۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	:	فیپا

نشر آوای بریط - تهران - تقاطع یوسف آباد و فتحی شقایق جنب بانک سپه

تلفن ۸۸۱۰۷۱۹۵

ساختمان شماره ۴ طبقه همکف

وبسایت: www.avayehbarbat.com ایمیل: avayehbarbat@gmail.com

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤلف می‌باشد. هرگونه تکثیر و تولید (کلی و جزئی) به هرصورت (چاپ، فتوکپی، صوتی، تصویری و الکترونیکی یا دیجیتال) بدون مجوز کتبی ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

۱	تاریخچه
۱۰	نحوه تمرین‌های روزانه
۱۱	مختصری در مورد تئوری ریتم و نت‌نویسی

فصل اول

۱۷	طریقه‌ی نشستن و گرفتن ساز
۱۹	تکنیک‌های مقدماتی (Left Tek, Right Tek, Left Doum, Doum)
۲۶	ترکیب تکنیک‌ها در قالب نت سیاه و ترکیب با سکوت سیاه
۲۷	معرفی نت چنگ، ترکیب نت چنگ و سکوت چنگ
۲۸	ترکیب نت سیاه و چنگ
۳۰	ترکیب نت سیاه و چنگ با سکوت سیاه و چنگ
۳۱	معرفی نت دول‌چنگ و سکوت دول‌چنگ
۳۲	محاسبه بر اساس شمارش دول‌چنگ
۳۴	گرم کردن دست‌ها
۳۶	تمرین‌های کلیدی برای گرم کردن (بخش اول)
۳۸	تکنیک Left Tek در ناحیه منفی
۴۰	تمرین‌های کلیدی برای گرم کردن (بخش دوم)

فصل دوم

۴۵	تکنیک Pop
۵۰	تکنیک Slap
۵۱	تمرین‌هایی برای تکنیک Slap
۵۲	الگوی Maqsum
۵۴	الگوی Saidi
۵۶	آکسان (Accent)
۵۸	نقطه (Dot)
۵۹	الگوی Malfuf (Laf)
۶۳	سولو در قالب الگوی Malfuf
۶۴	جابجایی آکسان‌های دست چپ در الگوی Malfuf
۶۴	سولو در قالب الگوی Malfuf
۶۶	تمرین‌های تفکیکی دست راست و چپ در قالب الگوی Malfuf
۶۸	استفاده از Left Doum در تمرین‌های تفکیکی
۷۰	سولو در قالب الگوی Malfuf

فصل سوم

۷۳	بخش دوم گرم کردن‌ها
۷۴	تمرین‌های آکسان در قالب متر $\frac{4}{4}$
۷۶	سولو در قالب الگوی Malfuf
۷۷	تمرین‌های آکسان در قالب متر $\frac{3}{4}$

۷۸	تمرین‌های تفکیکی دست راست و چپ در قالب الگوی Maqsum
۸۰	سولو در قالب الگوی Maqsum
۸۲	زینت دوتایی (Drag-Qarshi)
۸۶	کاربرد زینت دوتایی در قالب چند الگوی ریتمیک
۸۸	سولو در قالب الگوی Indian Malfuf

فصل چهارم

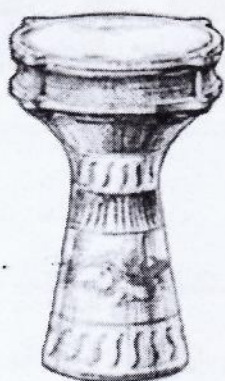
۹۱	تعریف ریز (Roll)
۹۲	حالت اول ریز تکی R3R3
۹۶	سولو در قالب الگوی Saidi
۹۸	سولو در قالب الگوی Malfuf
۱۰۰	تمرین‌های تقویتی برای ریز حالت اول در متر 6/16
۱۰۱	سولو در قالب متر 8/8
۱۰۲	تمرین‌های تقویتی برای اجرای ریز حالت اول با آکسان‌بندی‌های مختلف
۱۰۶	حالت‌های مختلف جایگذاری سه‌لاچنگ به جای دولاچنگ
۱۱۲	سولو در قالب الگوی Khaliji
۱۱۴	سولو در قالب الگوی Maqsum

فصل پنجم

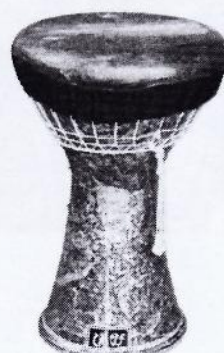
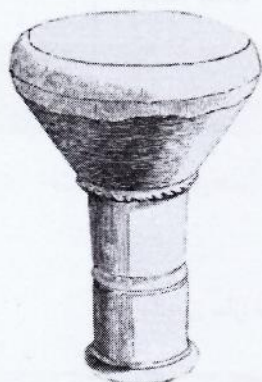
۱۲۱	آشنایی با خطوط ریتمیک در الگوهای متریک رایج خاورمیانه
۱۲۲	Ayoub (Zaar)
۱۲۳	Malfuf (Laf)
۱۲۴	Korfez
۱۲۴	Fox (Foks, Vox)
۱۲۵	Karachi
۱۲۶	Bayoun (Baio)
۱۲۷	Maqsum
۱۲۸	Saidi (Sayidi)
۱۲۹	Baladi (Masmoudi Saghir)
۱۳۰	Dabke (Debke-Tabl Lubnan)
۱۳۱	Rumba Adani (Saudi)
۱۳۲	Rai
۱۳۳	Sofyan
۱۳۴	Daza
۱۳۵	Maghrebi
۱۳۶	Dishka
۱۳۷	Wahrani
۱۳۸	Sudasi
۱۳۹	منابع

در این بخش به برخی از تفاوت‌های داربوکای ترکی و عربی اشاره می‌کنیم که این تفاوت‌ها چندان زیاد هم نیستند اما نقش اساسی در تولید صدای متفاوت دارند. حتی گاهی منجر به شکل‌گیری سبک جدیدی در موسیقی می‌شوند. تفاوت عمده این دو ساز در شکل لبه‌ی دهانه‌ی بزرگ آن‌هاست که به اصطلاح به آن طوقه (Rim) می‌گوییم. در شکل‌های زیر این دو نمونه را مشاهده می‌کنید.

Turkish Darbuka

Arabic Darbuka

مزیت داربوکای ترکی این است که تکنیک بشکن (Snapp) را می‌توان به راحتی روی آن اجرا کرد ولی به علت داشتن لبه‌ی تیز، این نوع ساز اجازه‌ی چرخش سریع دست برای اجرای برخی ریزهای پرکاربرد و تکنیک‌های مدرن را نمی‌دهد در صورتی که این حرکت‌ها در داربوکای عربی به راحتی قابل اجرا هستند. علاوه بر این داربوکای ترکی سبک‌تر از داربوکای عربی است.

علائم نشان دهنده‌ی کشش‌ها

واحد کشش در موسیقی نت گرد نامیده می‌شود و سایر کشش‌های مورد استفاده در موسیقی از تقسیم شدن نت گرد ایجاد می‌شوند. در حالت عادی این تقسیمات بر پایه نصف شدن زمان (تقسیم به ۲) انجام می‌شود.

En	US			
semibreve	whole	نت گرد		واحد
minim	half	سفید		$\frac{1}{2}$ واحد
crotchet	quarter	سیاه		$\frac{1}{4}$ واحد
quaver	eighth	چنگ		$\frac{1}{8}$ واحد
semiquaver	sixteenth	دولاچنگ		$\frac{1}{16}$ واحد
demisemiquaver	thirty-second	سه‌لاچنگ		$\frac{1}{32}$ واحد
hemidemisemiquaver	sixty-fourth	چهارلاچنگ		$\frac{1}{64}$ واحد

نکته‌ی مهم: توجه کنید که زمان هرکدام از این نت‌ها از طریق نسبتی که با یکدیگر دارند محاسبه خواهد شد. به طور مثال در جدول فوق ما از نت سیاه شروع می‌کنیم. اگر یک طبقه پایین بیاییم زمان ما نصف شده و به نت چنگ می‌رسیم یعنی زمان نت چنگ نصف زمان نت سیاه است و یک نت سیاه با مجموع دو نت چنگ برابر است. اگر از سیاه دو طبقه پایین بیاییم زمان ما دوبار نصف شده و به نت دولاچنگ می‌رسیم یعنی زمان نت دولاچنگ یک چهارم نت سیاه است و زمان یک نت سیاه با مجموع زمان چهار نت دولاچنگ برابر است. حال اگر از سیاه یک طبقه بالاتر برویم زمان ما دو برابر شده و به نت سفید می‌رسیم. یعنی زمان یک نت سفید با مجموع زمان دو نت سیاه برابر است. به همین ترتیب می‌توانید زمان تمام کشش‌ها را به نسبت یکدیگر محاسبه کنید.

سکوت (Rest)

در برابر هرکدام از کشش‌ها علامت دیگری وجود دارد که سکوت نامیده می‌شود. امتداد زمانی سکوت‌ها به همان اندازه‌ی کشش مربوطه است با این تفاوت که دیگر ضربه‌ای زده نمی‌شود و فقط آن مدت زمان را سکوت می‌کنیم. به طور مثال مدت زمان سکوت سیاه به اندازه‌ی ضربه‌ایست که با کشش سیاه نواخته می‌شود.

چهارلاچنگ	سه‌لاچنگ	دولاچنگ	چنگ	سیاه	سفید	نت گرد
						

خط حامل (Staff)

خطی افقی است که نت‌های موسیقی روی آن نوشته می‌شوند. در این کتاب برای ساز داربوکا از خط حامل یک خطی استفاده شده که برای نوشتن نت سازهای کوبه‌ای بسیار متداول است.

بر اساس منطق شکل گرفتن الگوهای ریتمیک (تقسیم‌های داخلی واحد ضرب) و همچنین برای بالا بردن سرعت خوانش و انتقال دیداری نت، پرچم‌های نت‌ها را به یکدیگر وصل می‌کنیم و به صورت افقی می‌نویسیم. به چند مثال زیر توجه کنید.

میزان (Bar)، میزان نما (Time Signature)

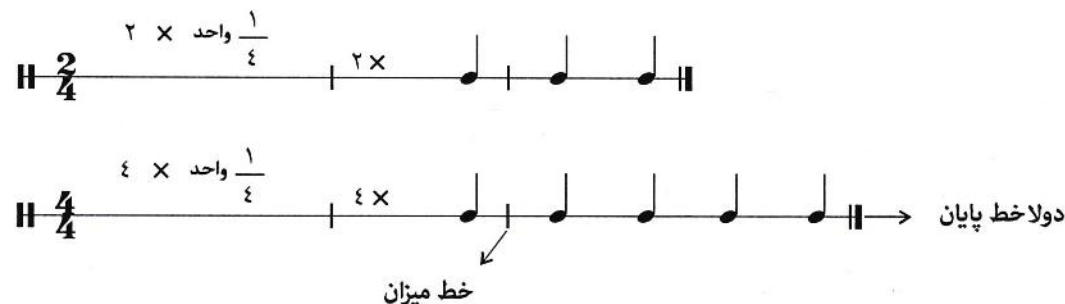
به دسته‌بندی‌های موسیقی که از نظر زمان با یکدیگر برابر هستند میزان می‌گوییم. اندازه‌ی زمان این دسته‌بندی‌ها از طریق علامتی به نام میزان نما (Time Signature) مشخص می‌شود که در ابتدای هر قطعه یا تمرین نوشته می‌شود. میزان نما برای ما مشخص می‌کند که در هر میزان به چه شکل می‌توانیم از کشش‌ها استفاده کنیم.

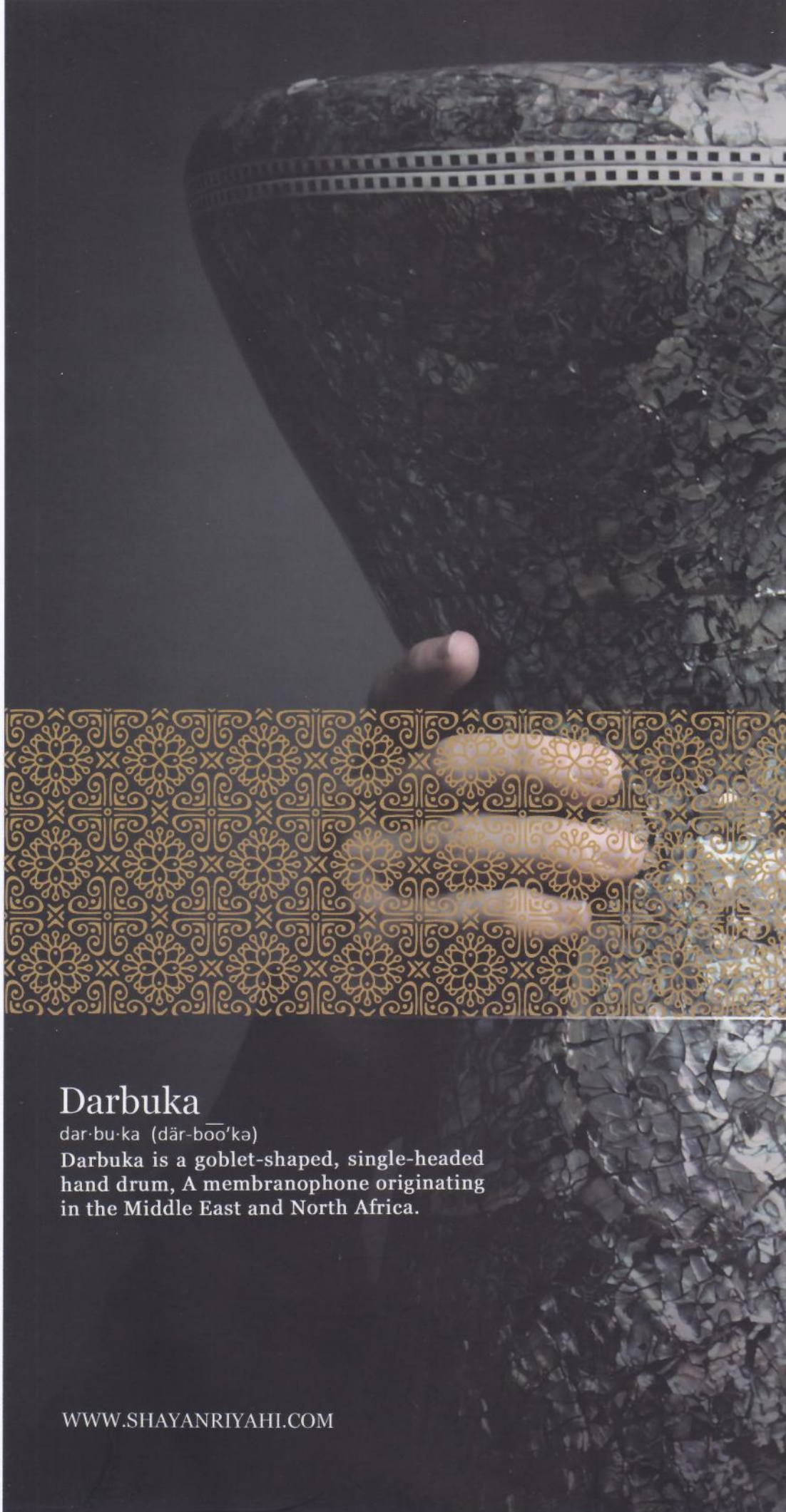
خط میزان (Bar Line)

خط میزان از نظر نوشتاری دسته‌بندی‌ها را از یکدیگر جدا می‌کند. این خط از نظر اجرایی معنای خاصی به منظور ضربه یا سکوت ندارد و تنها یک مفهوم نوشتاری است.

دولاخت پایان (End)

همان‌طور که در شکل می‌بینید دولاخت پایان یک نوع خط میزان است که از یک خط میزان عادی و یک خط میزان پهن‌تر در کنار هم تشکیل شده است. دولاخت پایان به معنی پایان یافتن آن قطعه یا تمرین موسیقایی است.

Darbuka

dar·bu·ka (där-boō'kə)

Darbuka is a goblet-shaped, single-headed hand drum, A membranophone originating in the Middle East and North Africa.